

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, 01104 Vilnius,
mob. tel. 8 600 38 904, el. p. rastine@tm.lt, <https://tm.lrv.lt>.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijai 2023-05- Nr.
į 2023-05-03 Nr. (1.1.18E-25) STAP-358

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SAVANORIŠKOS VEIKLOS ĮSTATYMO NR. XI-1500 PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, pagal kompetenciją įvertinusi derinimui pateiktą [Lietuvos Respublikos savanoriškos veiklos įstatymo Nr. XI-1500 pakeitimo įstatymo projektą](#) (toliau – Įstatymo projektas), teikia šias pastabas ir pasiūlymus.

1. Įstatymo projektu keičiamo Lietuvos Respublikos savanoriškos veiklos įstatymo projekto (toliau – SVĮ projektas) 3 straipsnio 3 dalyje siūloma nustatyti, kad savanoris negali tą pačią dieną dirbti pagal darbo sutartį ir savanoriauti toje pačioje priimančioje arba koordinuojančioje organizacijoje. Aiškinamajame rašte nurodyta, kad: „Tuo siekiama atskirti savanoriškos veiklos santykius nuo darbo santykių – pabrėžti, kad savanoriška veikla ir apmokamas darbas skiriasi savo esme. Taip pat siekiama užtikrinti, kad savanoriams nebus suteiktos tokios funkcijos priimančioje arba koordinuojančioje organizacijoje, kurias turėtų atlikti darbuotojas, kad savanoriška veikla nebūtų siekiama paslėpti nelegalaus darbo, o savanoris būtų aiškiai informuotas ir nesitikėtų už veiklą gauti materialų atlygį.“ Siūlomas reguliavimas turėtų būti įvertintas atsižvelgiant į šiuos pastebėjimus. SVĮ projekte apibrėžta, kad savanoris – fizinis asmuo, *laisva valia*, neatlygintinai skiriantis laiką, žinias ir gebėjimus savanoriškai veiklai. Siūlytina įvertinti, ar pagrįsta, kad pagal siūlomą reguliavimą priimančioje arba koordinuojančioje organizacijoje dirbantis pvz. buhalteris ar teisininkas tą pačią dieną po savo darbo valandų negalės *laisva valia* atlikti savanoriškos veiklos, nors tokia veikla gali būti visiškai nesusijusi su jo darbe atliekamomis funkcijomis (yra kitokio pobūdžio). Ar Įstatymo projektu siekiami tikslai bus pasiekti, SVĮ projekte pasirinkus formuluotę „negali *tą pačią dieną* dirbti pagal darbo sutartį ir savanoriauti“ (ar ši formuluotė reiškia, kad jei darbuotojas dirba pamainomis, savanorišką veiklą gali atlikti ne savo pamainos laiku (net ir tuo atveju, kai jo darbo funkcijos ir vykdant savanorišką veiklą vykdomos funkcijos yra identiškos?). Taip pat siūlytina įvertinti, ar pasirinkta formuluotė „dirbti pagal darbo sutartį“ yra tinkama ir pakankama. Atkreiptinas dėmesys, kad asmuo yra laikomas dirbančiu, jeigu jis dirba pagal darbo sutartį ar darbo santykiams prilygintų teisinių santykių pagrindu. Darbo santykiams prilyginti teisiniai santykiai yra nurodyti Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymo 4 straipsnio 3 dalyje (jei aptariama formuluotė būtų tikslinama ją papildant formuluote apibūdinančia darbą darbo santykiams prilygintų teisinių santykių pagrindu, siūlytina įvertinti, ar tam tikri minėtoje dalyje nurodyti santykiai (4 straipsnio 3 dalies 10 ir 11 punktai) negalėtų būti laikomi savanoriška veikla ir dėl to patikslinta formuluotė būtų ydinga

logine prasme).

2. SVĮ projekto 2 straipsnio 3 dalyje apibrėžta, kad priimanti organizacija – Lietuvos Respublikoje veikiantis pelno nesiekiantis **juridinis asmuo**, organizuojantis savanorišką veiklą savanoriams, užtikrinantis savanorių asmeninį, profesinį tobulėjimą, juos konsultuojantis ir teikiantis jiems pagalbą. Ši nuostata nedera su 7 straipsnio 1 dalies 6 punktu, pagal kurį priimančia organizacija gali būti ir tarptautinių visuomeninių organizacijų filialai, atstovybės, kurie neturi atskiro juridinio asmens statuso. Siūlytina patikslinti.

3. Lieka neapibrėžta kieno ir kokių kompetencijų vertinimas turimas omenyje SVĮ projekto 5 straipsnio 3 dalyje (savanorio, savanoriškos veiklos metu įgytų kompetencijų), kieno pripažinimo reikalavimai turimi omenyje aptariamoje dalyje. Siūlytina patikslinti.

4. SVĮ projekto 6 straipsnio 1 dalyje ir šio straipsnio 2 dalyje vartojamos skirtingos konstrukcijos – „Savanoriais gali būti“ ir „Savanoriškoje veikloje gali dalyvauti“, todėl kyla klausimas koks 2 dalies nuostatų santykis su 1 dalimi. Siūlytina įvertinti, ar, siekiant aiškumo, neturėtų būti patikslintos aptariamos nuostatos ir, jei minėtos konstrukcijos reiškia tą patį – šių dalių nuostatas apjungti į vieną dalį.

5. Siūlytina patikslinti 10 straipsnio 2 dalies 2 punktą ir nurodyti kam koordinuojančios organizacijos turi teikti pasiūlymus.

6. Siūlytina įvertinti, ar, siekiant aiškumo, neturėtų būti apibrėžta kas yra lydintis asmuo (kokios yra jo funkcijos ir pan.), minimas SVĮ projekto 10 straipsnio 2 dalies 4 punkte.

7. SVĮ projekto 13 straipsnio 3 dalyje minimas savanorio, vykdančio savanorišką tarnybą, ir koordinuojančios organizacijos raštiškas susitarimas. Siūlytina įvertinti, kaip ši nuostata dera su 11 straipsnio 2 dalimi, kurioje nustatyta, kad *rašytinė trišalė savanoriškos veiklos sutartis* tarp savanorio, priimančios organizacijos ir koordinuojančios organizacijos, sudaroma, *jeigu atliekama savanoriška tarnyba* arba koordinuojanti organizacija pasitelkiama vykdant ilgalaikę savanorišką veiklą (ar apmokamos išlaidos neturėtų būti nurodytos trišalėje sutartyje?).

8. Siūlytina įvertinti, ar neturėtų būti apibrėžta kuo apmokėjimas skiriasi nuo kompensavimo (SVĮ projekto 13 str.). Jeigu SVĮ projekto 13 straipsnio 3 dalyje turimas omenyje išlaidų apmokėjimas avansu, tai turėtų būti aiškiai parašyta. Tuo atveju, kai realios išlaidos nepatiriamos ar patiriamos tik iš dalies, jos turi būti grąžintos, todėl siūlytume apibrėžti pareigą grąžinti nepanaudotas lėšas.

9. Siūlytina įvertinti 13 straipsnio 3 dalies 2 punkto nuostatų santykį su šio straipsnio 3 dalies 1 punktu ir 1 dalies 1 punktu (ar 13 straipsnio 3 dalies 2 punktas nėra perteklinis).

10. Aiškinamajame rašte turėtų būti pagrįsta, kodėl socialinės apsaugos ir darbo ministras nustatys apmokamų išlaidų dydį (13 straipsnio 4 dalis) ir nenustatys kompensuojamų išlaidų dydžio (13 straipsnio 2 dalis).

11. SVĮ projekto 13 straipsnio 5 dalyje siūloma nustatyti, kad savanoriui kompensuojamos ir apmokamos savanoriškos veiklos išlaidos nėra savanorio pajamos. Pastebime, kad ši nuostata nepilnai suderinta su Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 2 straipsnio 14 dalies 5 punktu, kuriame nurodytos išlaidos neapima SVĮ projekto 13 straipsnio 1 dalies 5-9 punktuose nurodytų išlaidų. Turėtų būti keičiamas Gyventojų pajamų mokesčio įstatymas.

12. Siūlytina įvertinti, ar nebūtų tikslinga papildyti Įstatymo projektą pereinamosiomis nuostatomis dėl iki įstatymo įsigaliojimo sudarytų sutarčių vykdymo (kad būtų aišku ar jos turi

būti pakeistos ar baigiamos vykdyti pagal ankstesnę įstatymo redakciją).

13. Jei, įgyvendinant SVĮ projekto 14 straipsnio 2 dalį, turės būti keičiami švietimo, mokslo ir sporto ministro tvirtinami bendrojo ugdymo planai, Įstatymo projekto 2 straipsnio 2 dalis pildytina pavedimu švietimo, mokslo ir sporto ministrui priimti šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus ir turėtų būti papildytas aiškinamojo rašto 12 punktas.

14. Vadovaujantis Europos Sąjungos reikalų koordinavimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. sausio 9 d. nutarimu Nr. 21 „Dėl Europos Sąjungos reikalų koordinavimo“, 69, 75–79 punktais, institucija, rengianti teisės akto projektą, kuriuo yra įgyvendinamas Europos Sąjungos teisės aktas, turi papildyti Europos Sąjungos teisės akto įgyvendinimo planą Lietuvos narystės Europos Sąjungos informacinėje sistemoje (LINESIS), parengti atitikties lentelę ir ją įkelti į LINESIS. Pažymėtina, kad šiuo metu reikiama informacija ir dokumentai nėra pateikti LINESIS. Atsižvelgdami į tai, prašome papildyti Direktyvos (ES) 2016/801¹ perkėlimo ir įgyvendinimo planą LINESIS, įtraukiant reikiamą priemonę (Įstatymo projektą), bei Direktyvos (ES) 2016/801 ir Įstatymo projekto atitikties lentelę, pataisytą pagal darbo tvarką Įstatymo projekto rengėjams pateiktas pastabas, įkelti į LINESIS. Pažymėtina, kad tolesnis minimos atitikties lentelės vertinimas bus vykdomas tik LINESIS.

15. Pastabos Įstatymo projekto rengėjams dėl Įstatymo projekte teikiamų nuorodų į Europos Sąjungos teisės aktus perduotos darbo tvarka.

Teisingumo ministrė

Ewelina Dobrowolska

Jelena Kučeriaviienė, tel. 8 671 85520, el. p. jelena.kuceriaviene@tm.lt

Indrė Gaisrytė, tel. 8 671 85510, el. p. indre.gaisryte@tm.lt

Justina Sušinskaitė, tel. 8 684 60519, el. p. justina.susinskaite@tm.lt

Justina Ščerbaitė, tel. 8671 86309, el. p. justina.scerbaite@tm.lt

¹ 2016 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/801 dėl trečiųjų šalių piliečių atvykimo ir gyvenimo mokslinių tyrimų, studijų, stažavimosi, savanoriškos tarnybos, mokinių mainų programų arba edukacinių projektų ir dalyvavimo *Au pair* programoje tikslais sąlygų.

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija 188604955, Gedimino pr. 30, Vilnius
Dokumento pavadinimas (antraštė)	DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SAVANORIŠKOS VEIKLOS ĮSTATYMO NR. XI-1500 PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO DERINIMO
Dokumento registracijos data ir numeris	2023-05-18 Nr. (1.6 Mr) 2T-565
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	2023-05-18 Nr. GD-9050
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Ewelina Dobrowolska, Ministras, Vadovybė
Sertifikatas išduotas	EWELINA DOBROWOLSKA LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2023-05-18 09:44:55 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-T
Laiko žymoje nurodytas laikas	2023-05-18 09:45:10 (GMT+03:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	EID-SK 2016, AS Sertifitseerimiskeskus EE
Sertifikato galiojimo laikas	2022-05-31 10:15:35 – 2027-05-30 23:59:59
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	"Registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA, VI Registru centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "DBSIS, Informatikos ir ryšių departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, į.k.188774822 LT", sertifikatas galioja nuo 2022-05-19 16:48:06 iki 2025-05-18 16:48:06 "Gauto dokumento registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA, VI Registru centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "Dokumentų valdymo sistema Avilys, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija, į.k.188603515 LT", sertifikatas galioja nuo 2022-09-21 15:17:32 iki 2025-09-20 15:17:32
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	–
Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	–
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	–
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	–
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	–
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	DBSIS, versija 3.5.72.2
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja (2023-05-18 10:31:15)
Paieškos nuoroda	–
Papildomi metaduomenys	Nuorašą suformavo 2023-05-18 10:31:16 Dokumentų valdymo sistema Avilys